

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
Helyben: Vidéken:
Egész évre . . . 4 korona | Egész évre 5 K 20⁰ fill.
Fél évre . . . 2 " | Fél évre . . . 2 " 60 "
Negyed évre . . . 1 " | Negyed évre 1 " 30 "
Egyes szám ára 12 fillér.

HIRDETÉSEKET
jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.
Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. —
Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyilttéri közle-
mények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség:
Pandató-utca 680.
Kiadóhivatal:
"Pannonia" könyvkereskedés
Baross-utca 74. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

I. évfolyam

1904. December hó 4.

4-ik szám.

A jövő teendői.

Sok munka vár a magyar társadalomra. Nagy feladatok megoldása, mélyreható kérdések s az élet szükségleteinek kielégítésére szolgáló alkotások terveinek megvalósítása foglalkoztatja az elméket. Új eszmék, új gondolatok vetődnek felszínre, egymást váltják fel a társadalmi és közélet terén a haladást és fejlődést előmozdító alkotások. Abban az elszánt kenyérharcban, a mely az idegeket mind jobban elfogja, az izmokat megfeszíti; a megélhetés és boldogulásra való törekvésnek is erős tünetei jelentkeznek.

A tudomány, művészet, ipar és kereskedelem terén óriási léptekkel igyekszik előre nyomulni az emberiség, hogy a fejlődésnek magasabb és magasabb fokára emelkedhessék. A lázas versengés minden téren látható. A nagyszabású alkotásokban ép úgy megnyilatkozik a törtetés, mint az apróságokban; az élet kényelmes berendezése mellett azonban a fény és pompa között az emberek megélhetésének nehézségei is ott vannak, a pazar csillogás között a szegénység és nyomor is ott vigyorog s keserves küzdelemmel vívódik.

A haladás és fejlődés örömmel tölt el bennünket, de nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy az emberek megélhetésének nehézségei is aggodalmas módon növekednek. Nem elégséges tehát, hogy a nagy alkotók, a kik öntelt büszkeséggel hirdetik működésüket, a nép keserves fillérei árán csak oly alkotásokat létesítsenek, a milliokat csak oly fényezésre költsék, a melyek lehetnek szépek, lehetnek hasznosak is, de nem szolgálnak a nép megélhetésének előmozdítására.

Az utóbbi évek alatt városunk is tagaghatatlanul a fejlődésnek és haladásnak örvendetes jelenségeit tünteti fel; külsőleg nagy változásokon ment keresztül, egy-két hasznos alkotása a köz-

sükséget elégítette ki, de nagy áldozatokat hozott oly intézmények létesítésére, a melyek csak terheket raktak a polgárság vállaira, de a munkás népnek kereset forrásokat nem nyitottak, iparosaink és kereskedőink megélhetését meg nem könnyítették.

Százezrekkel mozdította elő a város az állam érdekei szempontjából létesített intézmények felállítását, a miért bizony alig kapott valamit. Anyagi erejét teljesen kimerítette városunk, a polgárság anyagi viszonyai pedig mit sem javultak; sőt a közterhek annyira növekedtek, hogy polgárságunk e miatt nem képes boldogulni. A város közgyűlésein a viszonyok komoly mérlegelése nélkül megszavaztak mindent, tiltakozó szó alig hangzott el, vagy ha elhangzott is, rá se hederítettek. Keleti egykedvűséggel nézték el a bő költségek, a takarékoság elvei nem érvényesültek úgy városunk gazdálkodásában, a mint azt az adózó polgárság nehéz viszonyai kívánatosá tették volna.

A város ügyeinek intézésénél a közhasznú munkálkodásnak nem abban kell nyilvánulnia, hogy minél több pénzt költsenek. Üdvösnek, hasznosnak és áldásosnak csak az olyan munkálkodás tekinthetjük, a melynek eredményeként a polgárság jóléte és boldogulása áll elő.

De hát meg van-e itt a jólét, boldogulni tud-e a polgárság? Az ipar, kereskedelem virágzik-e? Gazdáink boldogulnak-e? Hol vannak és melyek azok az intézmények, a melyek a nép kereset forrásai gyanánt tekinthetők és a közforgalmat növelik?

Ezeket bizony hiába keressük, a jólétről nem beszélhetünk.

Sok oly munka, sok oly teendő vár még városunk törvényhatósági képviselőire, a mely valóban a népjólét megteremtésének veti meg alapját.

Most, a midőn a közügyek iránt való érdeklődésnek megnyilatkozásait

tapasztaljuk, szükségesnek tartjuk, hogy rá mutassunk azokra a teendőkre, a melyek a város lakosságának érdekeit szolgálják s a közjólétnek elengedhetlen előfeltételei.

Mint hogy a város már berendezkedett, elérkezett annak az ideje, hogy most olyan intézmények létesítéséhez fogjon hozzá, a melyek révén a polgárság kenyérkeresethez jut, a melyek a forgalmat felénk irányítják. Felrissült erővel, nemes igyekezettel és lelkesedéssel fogjon a munkához, hogy a közterhek elviselésére is képessé tegye a polgárságot. Azoknak az eszméknek megvalósításán fáradozzék mindenki, a melyek a város polgárainak lelkét betöltik és régi óhaját képezik. Iparkodjanak elsősorban is a város háztartásában a takarékoságot meghonosítani.

Abból a nehéz helyzetből, a melyben városunk polgársága él, csak úgy bontakozhat ki, ha takarékoság által könnyítenek terhein és megszerzik számára a megélhetés feltételeit. Csak akkor lehet jólét ebben a városban, ha a munkás kezek foglalkozást találnak és kereset forrásokat nyitunk.

A főgymnasium felállításának rég vajudó kérdését minden körülmények között meg kell oldani, mert ez nemcsak a város kulturális haladásának, szellemi fejlődésének képezi alapját, hanem az anyagi felvirágzásnak is egyik leghathatósabb tényezője, ugyanannyira, hogy e felett felesleges volna vitatkozni.

A vasuti üzletvezetőségek szaporítása és szétosztása esetén, egyik üzletvezetőségnek Komáromban leendő felállítása szintén azon kérdések közé sorozandó, a melyek megoldása a lakosság vagyoni gyarapodásával függ össze.

Különösen arra kell törekednie városunknak, hogy oly gyárak és vállalatok létesüljenek, a melyek nagyobb számú munkást foglalkoztatnak s a melyekben a nagy tőke akként nyer elhelyezést, hogy abból a munka révén

Falragaszokat

(Komárom, Baross-u. 71)

(Komárom, Baross-u. 71)

legelősebben =
a "PANNONIA"
= könyvnyomda

állít elő.

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

a nép megélhetése biztosításuk. A magántőke elhelyezésére és befektetésére nézve fel kell kelteni a kedvet. A vállalatok keletkezését hathatósan előmozdíthatnák pénzintézeteink is, mert hisz a pénzintézeteknek nem csupán az a feladatuk, hogy kölcsön-ügyletek kötésében merítsék ki üzleti tevékenységüket, hanem az is, hogy a közgazdasági élet fejlődését az ipar és kereskedelem támogatásával mozgassák elő és a munkás kezek foglalkozására nyissanak tért.

A város ügyeinek intézésére hivatott tényezők hassanak oda, hogy az állami beruházásokkal létesített intézményekből itt is állítsanak fel valamit, ne csak mindig olyan vállalatokat nyerjen meg Komárom, a melyek első sorban is a várostól várják a támogatást; mert a város kölcsön pénzből már nem támogathat oly intézményeket, a melyekből a lakosságra alig háramlik valami előny. Komárom városa rá szolgált már arra, hogy az állami tőke befektetéssel felállítandó gyárak s intézmények közül egyik-másik itt helyeztessék el, a város területi és közlekedési viszonyai önként kínálkoznak erre. A mai hadviselési rendszer mellett nem képezhet már akadályt Komáromnak erődített jellege. Eddig ép ezen jellege miatt tartózkodtak a tőke befektetéstől, ha azonban az állam jár elől jó példával, akkor a magántőke birtokosai sem fognak visszariadni attól, hogy gyárakat alapítsanak.

Ilyen volna egy dohánygyár felállítása, a minek elnyerését Esztergom és Vác is erősen óhajtják. Nem tőlük kívánjuk mi elhalászni ezt, mert hiszen nem egyről van szó, a mennyiben a

délmagyarországi dohánygyár fenállása kérdéses s e mellett két új dohánygyár építése van tervben, ezen kívül a pénzügyminiszternek az a szándéka, hogy a fővárosból a dohánygyár a főváros közelében helyeztessék el. Ez a gyár mintegy négyezer munkást foglalkoztat, ha tehát több részre osztatnék is fel, pár ezer munkásnak adna még akkor is foglalkozást. A dohánygyár építésére alkalmasabb helyet aligha találhat a miniszter, mint városunk. A főváros közelében, vízi és vasuti összeköttetéseinél fogva a legelőnyösebbnek kínálkozik e célra városunk.

De nemcsak városunk, hanem vármegyénk érdekeit is közelről érinti e kérdés. Vármegyénk területén a dohánytermelés ugyanis jó sikerrel folyik s azt hisszük, hogy a dohánygyár még nagyobb lendületet adna a termelésnek. A város környékének munkás népe szintén állandó foglalkozást nyerne s a közvagyonosodás emelkednék általa.

A kínálkozó alkalmat ragadja meg városunk, a törvényhatósági bizottság tegye meg a szükséges lépéseket erre, hogy egyik dohánygyár itt építtessék fel; gondoskodnia kell már egyszer a városnak arról is, hogy a nép megélhetését biztosítsa, a közvagyonosodásra módot nyújtson s a közjólét és boldogulás napjai váltsák fel a nyomorúságos időket.

—y.

Kísérletezések városa.

Nem lehet ez más, mint Komárom, ez a város teljesen rá szolgált arra, hogy ilyennek nevezzék, mert talán sehol annyit nem kísérleteznek, mint nálunk; a laboratóriumok, vegytani intézetek titokzatos műhelyeiben a gon-

dolatokba elmerülő tudós professzorok nem fürkészik oly makacssággal a természet titkait, a varázslók boszorkány konyhájában nem készül annyi ideig az örök ifjúság bűvös itala, mint a mennyi idő óta és a mily makacssággal, de annál kevesebb eredménnyel, ellenben annál nagyobb költséggel folynak nálunk a kísérletezések, a város berendezkedése körül.

A felmerülő kérdéseket éveken, évtizedeken át tanulmányozzák, tudós képpel tanulmány utakat tesznek, azután kísérleteznek s mikor egyes kérdések már megvalósítottak újra kísérleteznek. Nagyon természetes, hogy a költséget sem kímélik. Így azután ezek a kísérletek szép pénzébe kerülnek a városnak és rendszerint a közönség adja meg az árát. A mit csupa kísérletezésekre költöttek el, az ma nagyon szép summa volna. Jó, ha kísérleteket tesznek az olyan dologgal, a minek hasznos, vagy célszerű voltával még nincsenek tisztában, de ennek a városnak nincs arra pénze, hogy ilyen módon, vagy éppen egyesek érdekeiért, vagyoni gyarapodásának támogatására szórja a pénzt.

Mert eddig jó részt kidobott pénz volt az a mibe a kísérletezések kerültek. Egyes kérdést úgy agyon tanulmányoztak, hogy maig sem lett belőlük semmi sem. Több közérdekű és sürgős ügye városunknak hosszas tanulmányozás daczára sem jutott el a megoldás határához; a mi pedig meg is valósult, sőt sikerrel bevált és jónak bizonyult azzal újra kezdik a kísérletezést. Ugy látszik, hogy a városnak megrögzött tulajdonossága a folytonos kísérletezés. Csak azon csodálkozunk, hogy még nem találta fel annak a módját, miként lehetne napsugarakból koszorut fenni azoknak a fejére, a kik azzal boldogítják a polgárságot, hogy minél több terhet raknak a vállaira.

Ujabbán a gázvilágítással folytatják a kísérleteket. Volt már róla szó, hogy a tatabányai községet próbálják ki, a mi gazdaságilag olcsóbbba kerülne, no meg személyes üzleti érdekek istápolására is alkalmasnak kínálkoznék. Az első kísérletek azonban azt igazolták, hogy a légszusz előállításához sokkal több kell a tatabányai közséből, mint a melyet eddig használtak, így tehát semmivel sem kerül kevesebbe; e mellett a gáz világító ereje és fénye sokkal gyengébb, büze pedig kiáll-

KOMÁROM ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Szabadulás a török fogságból.

Elbeszélés Komárom multjából.

(Folytatás.)

A hadnagy szívéhez kapott s egész testében összerendült. Melléből tompa, tagolatlan hörgés tört fel.

— Vigasztalódjék, uram, — szolt közel hajolva hozzá a leány, — küldje el e katonákat s akkor majd beszélni fogok.

A hadnagy intett a marczona képű vitézeknek s azok rögtön eltávoztak.

— Nos, — szolt elágyulva a leány, — tudja meg uram, hogy én még önnél is jobban szeretem a fiát.

A hadnagy bámulva tekintett reá, aztán az égre pillantott, a melyen épp most bukott ki a hold egy fekete felhőből.

— Csak azért mondtam az előbb, hogy kész vagyok meghalni, hogy udvarhölgyeim gyanut ne fogjanak.

— Nem értem önt, kisasszony, — mondá akadozva a hadnagy.

— Tudja meg, uram, hogy én imádom a fiát, az én egykori kedves játszótársamat, akivel együtt nőtünk föl apám udvarában.

— Hát él, ugy-e él a fiam? — tört ki hatalmas melléből az öröm kiáltása.

— Él, él, — sóhajtotta elérzékenyülve a leány, — ha csak most nem érte valami szerencsétlenség.

— Hogyan, kisasszony? Ön folyton talányokban beszél.

— Nem, uram; fia most Érsekújvárbán volt s az vala titkos megállapodásunk, hogy a legközelebbi találkozásunkor mindketten megszökünk.

— De hiszen ön boldog menyasszony, — álmélkodott a hadnagy.

— Gyűlölöm a nagyvezér fiát s csak azért egyeztem bele, hogy Érsekújvárra menjek, mert ez tervünket elősegítette volna.

— És én most ebben megakadályoztam a kisasszonyt.

— Nem oly nagy szerencsétlenség rám nézve, csak azt nem tudom, hogy az ön fiának sikerült-e a szökés.

— Így hát nincsen ő börtönbe vetve?

— Nem is volt, de egész törököt neveltek belőle.

— És a hugommal mi van, kedves kisasszony?

— Az is Érsekújvárbán van; apám, a budai pasa, átengedte neki a fiával együtt.

— A fiával?

— No igen, az ön fiával együtt.

— De honnan sejtí azt, hogy fiam most megszökik?

— Mert titkos levélváltás után mindenre nézve jó előre megállapodtunk. Számot vetettünk mi azzal az eshetőséggel is, hogy engem elfoghatnak.

— Jó, de azt most honnan tudja meg a fiam, hogy a kisasszonyt hová vittek?

— Majd megmondja neki a szíve; különben is nagy híre lesz annak, hogy a budai pasa leányát elfogtak.

— Bár adná az Isten, hogy oly hosszú idő mulva viszontláthatnám, — sóhajtotta a hadnagy.

E pillanatban éles kürtszó hallatszott a várfal alatt.

— Ez ő! — kiáltotta remegve a leány, — siessünk a várkapuhoz!

Tóth Boldizsár gyanakodva nézett a leányra.

— Siessünk, siessünk! — szolt izgatott a leány, — mert hátha üldözők vannak a nyomában.

— Előbb lenézek a lőrésen, — mondotta e hadnagy, hátha törökök akarnak betörni a várba.

— Nem, nem, ez ő, most másodszor is megfujta a kürtöt.

A hadnagy fellépett a lőrés mellé s a leány is utána küszött.

— Két lovast látok a kapu előtt, — mondá gyanakodva a hadnagy.

— Igen? Akkor a huga is megszabadult s ön hálát adhat az égnek.

Tóth Boldizsár óvatosságból fegyverbe állította a várkapu őrségét, aztán kinyitotta a kaput s a két poros lovat belovagolt rajta.

— Kik vagytok? — kérdezte lázas türelmetlenséggel a hadnagy, látva hogy sisakrostély van a jövevények arcán.

Az egyik hirtelen fölemelte a rostélyt,

hatatlan. Azt tapasztaljuk, hogy a kísérletekkel még nem hagytak fel, mert a világítás mindég rosszabb és rosszabb, sőt a lámpák kialusznak, el-el sötétedik a város. Az üzlet helyiségekben közvilágításunk csufságára apró gyertya lángok pislognak. A utcái lámpák bágyadt fénye szinte azt árulja el, hogy a légszesz gyártás körül nincs minden rendben: noha a fogyasztóval elég drágán fizetted meg a város a gáz szolgáltatást.

Gázvilágításunk kezdetben nagyon jónak bizonyult s mindenkit kielégített, a város a házi kezelésből eléggé szép és tisztességes polgári hasznót mutatott ki.

Mi lehet hát az oka annak, hogy most rosszabb a világítás? Csakis a nem megfelelő közszénel való kísérletezés.

Avagy mi ezéja van a városnak azzal, hogy tovább is kísérletezzen, túlán hogy nagyobb nyereségre tegyen szert mint eddig? Ne kívánjon több hasznót, s ne vegye ki a fogyasztók zsebéből a pénzt a rosszabb világításért épugy mint a jobbért. A fogyasztó végre sem arra való, hogy az ő zsebre kísérletezzenek. A város közönségének érdekeivel is ellenkezik az ilyen üzleti művelet. mert a város közvilágításának költsége a várospénztárából, vagyis a közönség zsebéből kerül ki.

Ha pedig netán bizonyos személyi érdekek kielégítése játszana szerepet és gyakorolna befolyást intézményeinkre, az ellen a legerélyesebben kell tiltakoznia a polgárságnak, mert az adófizető és közterheket viselő közönség nagy anyagi áldozataival létesített bármely intézmény nem arra való, hogy egyesek kielégítésén nyereség vágyainak vetesse nek oda, avagy bizonyos szolgálatok jutalmazására szolgáljanak. A közönség rovására semmi féle üzérkedésnek érvényesülni nem szabad, konczokat osztogatni ott, ahol a közönség mindent drágán fizet meg: nem lehet, sem gavallériából sem barátságból.

A gázvilágítás tagadhatlanul a közönség tetszését vivta ki, nem szabad tehát a sikertelen kísérletezésekkel a közönség rokonszenvét Jerontani. A város közönségének különben is joga van ahhoz épugy mint az egyes fogyasztóknak, hogy jó világítás szolgáltatását követelje a gázgyártól, mert itt a város a fogyasztókkal szemben mint üzleti személyiség

áll, a ki olyan minőségű és mennyiségű árut tartozik kiszolgáltatni, a milyennek az árát megfizetted. Minden fogyasztó megkövetelheti, hogy a légszesz megfeleljen a jó és tiszta világítás feltételeinek.

Ezt nem szabad szem elől tévesztenie a városnak és figyelembe kell vennie a fogyasztók igényeit.

A város közönsége megelégette már a költséges kísérleteket, mert végre is az ilyen rendszer megfogja boszulni magát.

H i r e k.

Levél a királyhoz.

Írta: Tuba Károly.

Zsibong agyammak gondolatja,
A toll kezemben úgy remeg . . .
A lelkem úgy-úgy fontolgatja:
Megírjam-e e levelet?
Megírjam-e én jó királyom,
Meghallod-e a bús panaszt,
Mit szivem mélyéből — de fájón —
Siralmas, honfíbu fakaszt?!
Köntsem-e saigó szivemből
Mi egyre üldöz, egyre hajt?
S mi országunkon zúg keresztül:
Mégérted-e a bűt, a jajt?
A nép jaját — a kétség oly nagy! —
Né p é t, kit úznek le felé . . .
. . . Tudom, Te szent, Te jó, igaz vagy
Csak egy pillantást, vess felé,
Csak egy pillantást, míg kitérom: —
Figyelmezz fölséges királyom!

Hogy ósapáink megszerezték
E szép hazát, e drága hont,
Nem sejtették romlását, vesztét:
Hogy szétdujlja kétség, a gond?
Hogy — mint viharban szél a tölgyet —
Szétmárcangolja a viszály;
Hogy fajuk még örvénybe dölhet
S hogy ós erénye sirba száll . . .
. . . Mert megszerezték drága véren
Dús termő földek legjavát,
Minőt egész föld kerekségen
Még senki . . . senki nem talált!
Telve itt a kalász szemekkel,
Gyümölcsessel kínál minden ág;
Dicsékszik borteremő hegyekkel, —
S tisztább a lég, szebb a virág!
Amit bőkézzel ad az Isten
Mindennek a színe-java!
Háromország kincse van itten,
A jó ég tudja, — mégis innen

Zúg . . . zúg a nép bús panasza.
A boldogsága dóre álom . . .
— Bizony, felséges jó királyom!

Rengő-ringó bokor aljába
Fészket rak a dalos madár;
Hogy ne tépje a vihar árja:
Sas is magának odút vaj
S jószágos Isten bölcs kegyelme
Élelmet, tápot ad nekik
S az embernek nagy küzdelemben
Szíve saigó, fáj, vérezik.
Dús kincsek között rongyosan jár,
Kenyér mellett küzd éhesen
Híte, reménye kialudt már —
Vonaglik, pusztul esendes . . .
Egy szánnivaló koldussá lett
Ki nyugtot sem lel e hazán,
Kétségbejítő sorsa felett
Sírni lehetne — igazán!
. . . Az ősiporta pusztul egyre,
A végrehajtó licitál . . .
Békés család kiúzve, verve —
A határszélen sirdogál . . .
Nincs vigasz, öröm . . . hol találjon?
Bizony, felséges jó királyom!

Sujtja, veri a sors e népet,
Hiába minden hit, remény!
Lelke szárnyszegett, szíve tépett,
Köny ragyog mindenik szemén.
Szent örökségünk: Magyarország
Már nem az örömök helye!
Növelik egyre bűját, gondját —
Inség — s nyomorral van tele.
Hiszen, oh, saját gyermekei
Emelnek rá sujtó kezét!
Mind . . . mind önnön célját keresi
És nincs aki jóra vezet!
Akinék féltve övni kéne
S honért tenni önzetlenül:
Nem gondolna . . . egyszem tesz érte —
Hüsofázékhoz ha kerül.
Igazság? — egynek sem barátja!
A konc, a sáp, az ideál!
Örömöt abban nem talál!
Haldoklik a szent jog, igazság
S a nemzet gyávan nézi azt
Pedig a szívet . . . testét marják
És nem hallat jajszót, panaszt.
Zokogva hallgat. Tetre sem kész,
De állna rettentő boszút
S nincs igazságos vezető kéz:
Nincs Rákóczy, nincsen Kossuth!
. . . A paloták leomlaniának;
Inognának a koronák,
S nyomában a nagy pusztulásnak
Támadna egy új, szebb világ,
Lelkiszemeimmel szinte látom . . .
— Bizony, felséges jó királyom!

Te szent, Te bölcs vagy jó királyom,

leugrott fáradt paripájáról s a hadnagy nyakába borult.

— Édes bátyám, ugy-e már meg se ismeresz, oly régen nem láttál, — szólt könyekre fakadva.

— Oh, milyen boldogság! — sóhajtotta egészen ellágyulva a kemény katona, — egy tetszik nekem, mintha csak álmodnám.

— Én vagyok valóban kedves bátyám, s ez az ifju itt a te fiad.

A délczeg fiatal ember most szintén leugrott a lóról, de először a pasa leányához rohant s elborította forró csókjaival.

— Jer keblemre édes fiam, — rebegette elérzékenyülve a hadnagy.

Az ifju apja vállára borult és hosszan, önfeledten csókolták egymást.

— Jöjjetek be a szobámba, — mondta most a hadnagy.

Mindhárman követtek; itt aztán elmondta a huga, hogy egy török főember bolondulásig beleszeretett s hogy senki ne tudhassa hollétét, török rabszolganőnek adta ki és szobájában mindig zárva tartotta.

A hadnagy fejéhez hapott és szikrázó gyűlölettel mérte végig hugát.

— Szörnyűség, mit kell hallanom a tulajdon szájadból! — hörögte tompa kétségbeeséssel.

A nő büszkén fölegyenesedett, kebléből egy his Mária-képet vett ki, azt áhitattal megcsókolta és fenséges nyugalommal így szólt:

— Esküszöm neked, bátyám, hogy tiszta és ártatlan vagyok. A szent Szűz emlékére esküszöm, hogy nem hoztam szégyent nevemre.

— Oh most már hiszek neked! — kiáltá a hadnagy boldogan, kitérve karjait s forró szeretettel keblére öelve a hugát.

— Szomorú sorsom volt nekem nagyon, — folytatta a huga könybe lábadt szemmel. — Az a török főember olyan volt, mint egy tigris, a mikor utálattal dobtam el magamtól. Megkorbácsolt, hogy a vér csorgott a hátamból aztán megint kereste a kedvem, de én csak undorral és gyűlölettel fizettem érte.

— Megfoghatatlan előttem, hogy az a hiuz, a kit te is jól ismeresz, hogy nem tudott közeledbe férközni és hirt hozni rólad. Ha életembe került volna, még akkor is ki szabadítottalak volna.

— Tudom, bátyám, de az teljesen elzárt a maga lakosztályában s csak éjjel vitt ki a várudvarra sétálni, mikor egy lelket se lehetett látni.

— Hát nem tudtál valakit megvesztegetni, hogy egy levelet csempészen ki hozzám?

— Oh bátyám, e kísérleten háromszor is rajtavesztettem.

— Hogyan, hát nem tudtál óvatosabb lenni?

— Argus-szemekkel őrködött felettem és szobám előtt éjjel-nappal őt állott.

— Ezt az őrt kellett volna lekenyerezned.

— Hisz azt akartam, de azok csak látszólag egyeztek bele a tervbe, leveletem pedig átadták a gazdájuknak, ki ilyenkor mindig félholtra vert.

— Nem tudtad megfojtani a nyomorultat?

— Sokszor gondoltam rá, hogy belefojtam a lelket.

— És mért nem tetted meg?

— Ugy rémlett ilyenkor mindig, mintha ez a kép megszólalt volna a keblemen, kopogtatott volna a szivemen és azt suttozta volna: Ne tedd, ne öld meg, ne légy gyilkosa, mert szeret.

— Már pedig inkább én ölk meg valakit, mint az engemet, — felelte némi habozás után a hadnagy.

— Magam is ezt gondoltam, de valahányszor ezt e szörnyű tervet végre akartam hajtani, mindannyiszor megszólalt a lelkiismeretem; aztán meg szörnyű akadály volt az ajtóm előtt leselkedő fegyveres őt is, a ki bármikor betoppantott, mert kívülről zárodott az ajtóm.

— És más kijárata nem volt a lakásnak?

— Mindenütt őrk álltak s az a vén török oly ébren aludt, hogy a legkisebb neszre is tüstént felriadt.

(Folyt. köv.)

Segíts hát szegény magyarom!
Gyógyítsd meg, hogy szíve ne fájjon —
Hallgatni fog reád, nagyon!
Ne hagyj pusztulni szép hazánkat,
Hisz tőle fénylik koronád!
Csodás fényt — hiszen belátható —
Hazánk szépsége szórja rád!
Szállj le . . . oh, szállj le a magasból
S jer . . . jer hű népeid közé,
A szent — ki elhullt oldaladtól —
Hisz' sebeinket kötözé!
Ne hallgasd, oh, amit fecsegnek
Trónodnak csúszó férgei,
Üres fejük — senkit se lep meg —
Hazugságokkal van teli!
Ne hallgasd a hízelkedőkre,
Vesd meg a sok rút talpnyalót!
Néped közé jöjj — kerdezd ki tőle —
Az mondja meg csak a valót!
Ne hagyj a gaz herceket szólni,
Igázat nem szólnak soha!
A népek dolgos milliói
Trónodnak biztos oszlopa!
Érted, ha kell — könnyű belátnod —
Készen áll mind a hősi kar . . . !
. . . Hajh, kövesd a szerény tanácsot
Amit felir a nota . . . dal!
Siess . . . néped soká ne várjon!
— Bizony, fölséges jó királyom . . .

— **Felhívás előfizetésre.** A „Komárom és Vidéké“-re ezennel előfizetést nyitunk. Nem élünk hangzatos jelszavakkal, lapunk az igazság és közérdek szolgálatában kívánja betölteni hivatását. A részünkre előlegezett bizalom pedig kétszeresen fog bennünket a hazafias munkásságra serkenteni.

Előfizetési árak:

	helyben	vidéken
Egész évre	4 K	5 K 20 fill.
Fél „	2 „	2 „ 60 „
Negyed „	1 „	1 „ 20 „

Hogy lapunk pártolását lehetőleg viszonozzuk előfizetőinknek azon rendkívüli kedvezményt nyújtjuk, hogy „A Nap“ című politikai napilapot havonként helyben házhoz hordva 1 korona előfizetési árért, vidékre pedig 1 korona 30 fillérért adjuk.

A Komárom és Vidéke ezzel oly kedvezményben részesíti előfizetőit, amelyet semmiféle lap nem képes nyújtani.

A Komárom és Vidéke előfizetői ugyanis 4 koronáért 3 hónapon át — egy kiválóan szerkesztett napi lapot és egy 8—16 oldalra terjedő heti lapot — kapnak.

Az előfizetési díjakat a pontos cím megjelölésével kérjük lapunk kiadóhivatalához mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldése akadályokba ne ütközzék.

— **Az esküdtbírók elnökei.** A győri kir. ítélő tábla elnöke a jövő év tartamára, a komáromi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökévé Pulay Géza kuriai bíró, kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökévé pedig Hegymeghy László törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Hymen.** Ifj. Fehér Péter aranyosi földbirtokos a napokban jegyezte el Pázmány Katinka kisasszonyt, Pázmány Adolf és neje Fehér Mária aranyosi földbirtokos házias ére-nyekkel ékeskedő művelt leányát. Őszinte szívből sok boldogságot kívánunk a szerető jegyeseknek.

— **Hivatalos órák.** Győr vármegye és Győr város közhivatalai a jövő év első napjától kezdve új rendet állapítottak meg a hivatalos időre nézve. Nevezetesen a vármegye közgyűlése, majd a pénzügyigazgatóság kimondotta s nyilván rövidesen követi a többi közhatalóság is a példát, hogy ezentúl egyfolytában 8-tól 2-ig tartatnak a hivatalos órák.

— **Választás.** Horváth József ószónyi jegyző elhunytával az ószóny-füzitő-almási belvízlevezető társulat igazgatóságában megüresedett helyettes igazgatói állásra a társulat Szentmiklóssy Szilárd okleveles jegyző, ószónyi aljegyzőt választotta meg.

— **Meszlényi Gyula ünneplése.** Hármask jubileum veszi körül ma Szatmár nagy nevű püspökét Meszlényi Gyulát, a komáromiak volt köztisztviselő és szeretetben álló plebánosát. A szatmári papnövendékek e hó 4-én vagyis ma jubileumot tartanak, a melynek kedves érdekessége, hogy hármask czélt szolgál. Ünneplik ugyanis Meszlényi Gyula püs-

pöknek arany miséjét, a szeménárium fennállásának százados és Szent-Alajos társulat ötvenéves jubileumát. E hó 8-án pedig a Szeplőtlen fogantatás kihirdetésének 50-ik évét ünneplik meg. Az ünnepélyek beszédek felolvasások, szavaltatok és zenejáték keretében tartatnak meg.

— **Kossuth és Apponyi fogadtatása.** A Győrben ma tartandó ellenzéki népgyűlésre a vasuton délelőtt 10 órakor utaznak keresztül városunkon Kossuth Ferencz, Apponyi Albert gróf, Sághy Gyula, Hentaller Lajos, Hilberth Károly, Eitner Zsigmond, Visontai Soma és Hegedűs Károly. A képviselők üdvözlésére az állomásra a polgári kör tagjai zászló alatt vonulnak ki s városunk polgársága is előre láthatólag nagy számban megy át, a melyre a rendező bizottság falragaszon hívta fel a közönséget. A fogadtatás iránt polgárságunk körében általában nagy lelkesedés uralkodik.

— **Tisza István üdvözlése az iparosok és kereskedők nevében.** Az egész héten felszinen maradt és állandó szenzatioja volt Komáromnak a hétfőn, több fővárosi napilapban közölt következő távirat:

„A miniszterelnököt üdvözlötték s rendithetlen bizalmukat és ragaszkodásukat fejezvé ki a miniszterelnök és kormánya iránt: a komáromi iparosok és kereskedők nevében. Herman Bernát, Rados József, Ehrental Sándor, Kohn Jakab, Weisz Krausz.“

A komáromi iparosok és kereskedők mit sem tudtak erről és roppant felháborodtak a nevükkel történt visszaélés miatt. Az ipartestület tagjai sürgős intézkedést óhajtottak fogantatba venni, hogy tiltakozzanak „az iparosok“ nevének felhasználása ellen és kérdőre vonassanak az aláírók. Az előjáróság, esetleg rendkívüli közgyűlés összehívását hangoztatták. Az ipartestület elnöke: Boldoghy Gyula azonban nem volt idehaza s így intézkedésüket annak hazaérkezéig elhalasztották. A kereskedők körében szintén hasonló volt a megütközés. Utánna jártunk a dolognak és annyit tudtunk meg, hogy egy ügynök járt városunkban — kinek nevét megállapítanunk nem sikerült — aki az üdvözlő távirat aláírásával becsapta az aláírók némelyikét s többek neve hamisítva van, mert sem alá nem irták, sem erre senkit fel nem hatalmaztak. Hermann Bernát azzal védekezik, hogy mint sóadót, felsőbb nyomás kényszerítette az aláírásra. — Rados József peddig csupa tréfából írta alá, különben pedig, azt mondja ha az iparosok és kereskedők valamit akarnak ő nem vonja ki magát, de azok nevében nem írta alá és a távirat feladója visszaélést követett el aláírásával.

Ez ügyben különben pedig a következő nyilatkozat közzétételére kértünk fel:

Boldoghy Gyula ipartestületi elnököt vettük az alábbi nyilatkozatot.

„Az ipartestület tagjainak és Komárom szab. kir. város összes iparosainak és kereskedőinek megnyugtatóra kötelességet vélek teljesíteni, midőn ezuton is kijelentem, hogy azon hir, mely a napokban több fővárosi lapban megjelent t. i. hogy: Komárom város iparos és kereskedő polgársága

gróf Tisza Istvánnak üdvözlő és bizalmi nyilatkozatot menesztett, nem az ipartestület kebeléből indult ki, már annál inkább sem, mert az ipartestületnek nem hivatása politikával foglalkozni s így politikai ügyekben sem üdvözlő, sem tiltakozó felirattal nem is foglalkozik.

Boldoghy Gyula,
ipartest. elnök.“

Ehrental Sándor szabó iparos a következő közlésére kért fel:

„Alolított ezennel kijelentem, hogy „Az Ujság“ 1904. nov. 28-iki számában közölt azon táviratot, melyben „a komáromi iparosok és kereskedők nevében“ üdvözlők Tiszát“ alá nem irtam és ezen távirat, engem illetőleg, valótlan. E táviratot azért sem irtattam alá, mert köztudomás szerint erre az aláírások szombaton gyűjtettek, én pedig mint vallásom dogmáinak hű követője szombati napon nem írok és e táviratot sem irtattam alá. Az igazság kedvéért ennyit óhajtok a nyilvánosság előtt kijelenteni. — Komárom, 1904. decz. 1.

Ehrental Sándor, s. k.“

Kohn Jakab kereskedő az alábbi nyilatkozat közlésére kért bennünket:

„Nyilatkozat. Ezennel kijelentem, hogy én a budapesti lapokban közölt azon üdvözlő táviratot, melyet a komáromi iparosok és kereskedők nevében küldtek a kormánypart elnökségéhez, alá nem irtam és mást sem bíztam meg nevem aláírásával. Komárom, 1904. decz. 3.

Kohn Jakab, s. k.“

Ezenkívül mint száraz tény, azt adjuk hirül, hogy a táviratban levő Weisz Krausz pedig nem létező személyek neve. Az iparosok körében továbbra is azon állásponthoz ragaszkodnak, hogy a visszaélés ellen az előjáróság, esetleg rendkívüli közgyűlésen fejezze ki tiltakozását s keressen valamely formában elégtételt.

— **Katonai áthelyezés.** A cs. és kir. közös hadügyminiszter Kerekréthy Miklós meneszkari főhadnagyot Kisberről Debreczenbe helyezte át.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Merza Gergely komáromi adó tisztet a veszprémi adóhivatalhoz adóhivatali segédé kinevezte; Neuvirth Rezsőt pedig a nyitrai pénzügyigazgató az érsekújvári adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— **A hercegprímás aranymiséje.** Az esztergomi esperesi kerület papsága e hó 15-én tartott őszi ülésében, Némethy Lajos esperes elnökle alatt határozattal kimondotta azt, hogy a kerület Vaszary Kolos bibornok hercegprímásnak 1905 május hó 26-án tartandó aranymiséjének alkalmát és napját lelkes kegyelettel fogja megünnepelni. Ez a hir minden bizonynyal nagy örömet fog kelteni nemcsak az egész egyházmegyében de az országban is mindenütt meg fogják tenni a kellő előkészületeket, hogy a hercegprímás iránt aranymiséje alkalmából a hódolat és tisztelet minél impozánsabban megnyilatkozzék.

— **Egy jegyző jubileuma.** Csizmadia László Tata város főjegyzője, az országos központi jegyzőegyesület választmányi tagja, november 27-én töltötte be jegyzői működésének 25-ik évét. A város képviselőtestülete a közszere-
tetben álló főjegyző tiszteletére diszkrégyűlést tartott, melyen Komárom vármegye képviselőtestületében Ghyczy Dénes alispán és Asztalos Béla főjegyző vett részt. A közgyűlésen a jegyzői kar ezen kiváló tagját a város közönsége nevében Herczegh Dániel bíró, a képviselő-testület megbízásából dr. Garzuly ügyvéd, tisztviselő-társai nevében Havas Ferencz jegyző és a kü-

Közben azonban nem várt esemény történt. Agyonlövésrel fenyegette őt. A hajó kezdett visszafelé menni; nem használt a kormányos erőlködése semmit. Cartiers ezt meg látva, azon hiszemben, hogy a kormányos az ő parancsa ellenére indítja a hajót vissza, rásütötte revolverét és agyonlövötte őt. Majd egy hirtelen szökéssel átugrott a kormányrudhoz, hogy ő maga fogja a hajót előre kormányozni. A köznekvény matroz is ott temett, a kiknek Cartiers hirtelen

Ugyanis miatta Üzbégny a szigeten járt, a hajónak Cartiérral való bevonása befejeződött. Még annyi ideje is volt Cartiersnek, hogy a többi hajókon levő értékesebb tárgyakat áthordatta a "Vilma"-ra s mivel a legénység is lázas várakozásban volt s mielőbb öhajótak megszabadulni, Cartiers rávette őket, hogy ne várják be a gróf és Vilma visszajöttét, hanem induljanak el. Ki tudja, monda nekik, vajjon nem estele-e már valamely vadembereknek vagy állatoknak áldozatul. Az együgyű emberek hittek neki, miután már tudták, hogy ő nem hajóselegény, hanem híres tanár s így belegyeztek az elmenetelbe a grófok nélkül. Csak a kormányos volt igazi hű embere Üzbégnynek, ő nem akarta urát ott hagyni. Inkább ő maga is ott maradt, monda. De Cartiers annyira fölzúgatta az embereket, hogy erővel kényszerítették a kormányost is magukkal hajózni. Cartiersnek csak az volt az eszébe, hogy mihamarabb tudassa a világgal az ő találmányát és ezért nem átalotta így kijátszani Üzbégnyt. A gróf éppen akkor ért föl a sziklacsucra, a midőn a "Vilma" már föl volt vitörökkel elszökve a hegypartól. A mint terhével lefele szaladt, forraszakadtából kezdett kiabálni, hogy várják be őt is, de nem használt. A kormányos észre vette a szaladó grófot és vissza akarta térteni a hajót, de ekkor Cartiers rászögezte revolverét és agyonlövésrel fenyegette őt.

sem fogok hozzád nyulni. *Eljön majd a te órád is, a midőn az a hatalmas Intéző számon kéri téled alávaló, gaz letteidet. De addig is viseld magadban azokért a szenvedésekért a melyeket nekem okoztál, a pokol minden mardosó kínját és szenvedéseit.*

— Pedig megérdemelné a halált, — monda most a matroz, ki a gróffal volt — mert a kormányost is ő lötte agyon ártatlanul. Ugy mondják a többiek, társaim. — Vezekeljen érte lelkiismeretében — felelt elfordulva a gróf — én nem akarom az isteni bírót tisztét betölteni.

Cartiers tényleg egészen elváltozva arcszínében, támoelvogva ment tovább és igyekeződött elrejtőzni a szemek elől. Keserűség dult az ő keblében is, de tette fölött nem érzett megbánást. Inkább a csalódás, a mely tudományával érte őt, bántotta és okozott neki fájdalmat.

Alattomos, gyáva lelke nem érzett semmiféle megbánást, semmi lelki furdalást. Hiuságát látta csak sértve s büszkeségét tudta megbántva: ezt fájjalta legjobban. Azonkívül a jövő bizonytalansága szintén félelemmel tölté el lelkét. A gróf fölfedezéséről nem tudott semmit; a gróf szeme elé kerülni nem mert, sőt a midőn a gróf tudatta fölfedezését a többiekkel, ő elbujt és elrejtőzött, terveket kovácsolva a gróf és Vilma ellen, mert most már mindkettőt meggyűlölte.

A legénység is várakozásteljes félelemben állott ott, de látva, hogy a gróf haragja mint csillapul, félelmük elmúlt. Üzbégnynek tényleg eszébe sem jutott, hogy szemrehányást tegyen a legénységnek, mert átlátta az egész helyzetet. Tudta, hogy a tanár mindennek az oka. Gondolta, hogy hamis híreket koholt ki, a melyekkel a legénységet félrevezette és ezek szabadságvágyukban hitelt ádtak az álnok szavaknak és így történt, hogy akaratlanul is bűnrészesei lettek a tanárnak.

— Bemenni — monda — nincs időnk, mert csak bemenni és visszajönni nem ér semmit. En szeretném megéneki az egész telepet, mit volt képes az ember rövid időn a sziklacsucok között teremteni. Ha kihívjuk őket, akkor elesünk ennek az érdekességnek az élvezetétől. Hanem azt hiszem, az lesz a legjobb mint hogy már ugys közel és biztos a mi szabadulásunk, már nagyon mind egy, ha időzni fogunk néhány napot a szigeten. Azt hiszem, menjünk a hajóhoz és ha elbeszéljük az itt tapasztaltakat, bizonyára mindenki kíváncsi lesz a szigetet látni. Bemegyünk tehát mind együtt s azután, ha látunk mindent, elhajozunk.

E terv mindnyájuknak tetszett és így elindultak vissza a hajóhoz. Ugyanazon az uton, mint a melyen jöttek, mentek vissza. Az éjjeleket a szabad mezőn töltötték. A hatodik nap reggelén érték a sziklához. A gróf előre sietett a sziklacsucra, hogy megnézzze, mennyire vannak a munkával. De allig ért föl, a meglepetés a sziklához szegezte lábát. Csak allt egy helyben, nem tudva szösz jutni, végre a düh és harag iszonyu kiáltása tört ki ajakán. Kiáltott és ordított, dühöngött, majd szikkozódva a hajót tépte. A grófné és a matroz nem értették az egész jelenetet, de egy iszonyu sejtésem nekik is emberfeletti erőt adott, hogy nem félve a lezu-
előbb fönt volt, mint a matroz és a mint meglátta a hánástól, egyenes irányban rohantak föl a gróffhoz. Vilma

— Biztosan tudja — kérdé tőle a dróf, miután megnézte, — hogy ez a valódi?

— Biztosan! Egészen biztosan, mert kísérleteztem vele és kitünt, hogy a mágnest egyáltalában nem vonzza, tehát annak nincsen ezen ásványra semmi hatása. Már most csak embereket kérek, a kik ássanak, azután behordatjuk és fölolvasszjuk, azután bevonva vele a hajót elhajozunk. Oh! gróf ur, — folytatta egészen átszellemlülve — ezen ásvány fölfedezéséért is érdemes volt annyit szenvedni és annyit kiállani. Ezzel megalapítom a világban hirnevemet és a saját nevemről fogom elnevezni: Cartiéranak.

A gróf röktön intézkedett, kellő számu embereket bocsátott rendelkezésre, a kinek egy része ástott, a másik hordta a hajóra az ásványt. A tenger felől egy eddig észre nem vett kis utat födőzött föl a gróf, a hol kevesebb erőlködéssel és veszélytelenebbül lehetett a szikla tulsó oldalára jutni. Ámbar az az út kissé tovább tartott, mivel kerülő volt, de mégis kényelmesebb volt.

Három nap alatt elegendő Cartiérra volt ásva és mivel az mindjárt a hajóhoz is hordatott, a munka igen serényen haladt. Tüzelő anyag elegendő mennyiségben volt a hajón s így hozzáfoghattak az olvasztáshoz és tisztításhoz is. A tanár kitünően értett hozzá. Ujabb három nap alatt az egész anyag föl volt olvasztva és megüstítva.

A legénység ismét egész jókedvében és vigan volt. Hiszen ismét szabadok lesznek! Szinte ujra élédtek. Dolgoztak minden erejükből, hogy a szabadulást sietessék. A gróf is ujra remélt s visszatért jó kedve. Mégis nem akarta előbb elhagyni a hegyet, míg annak a környékét

sem tetszett neki.
A gróf a fejét rázta mindkét véleményre, egyik határa s kijavítva egy hajót, elhajózhatának ők is megvárni őket annak a bizonyos anyagnak a használatára ki s ha ők is szabadulni óhajtanának innen, a tanár való a telefon, monda, telefonálni kell nekik; jöjjenek Vilma azonban másként vélekedett. Hiszen arra Hiszen van elég időnk még.
— Nem lenne jó, ha megnéznék őket ott benn? A matroz szólt föl először:
Tott e feltevéseken való ámulatán.
Uzbégny nem győzött eléggé csodálkozni a látotakon és tapasztalatokon, Vilma pedig szőhöz is állt ju-levő telefon használandó.”
„Sürgős esetben vagy veszélyben az átelleni falon laknak.”
E szívet szerencsétlenül jártak lakóhelye, a kik ezen épülettől négy órányira a maguk alapította telepen nal leolvastott:
E közben a felesége a telefonnal szemben levő falon egy nagy márványablakára hívta föl a gróf figyelmét, a mely szintén négyféle nyelven volt vésvé és pedig a következő tartalommal, a melyet a gróf ott azon-English, Deutsch, Francsais, Castellano.
Telephon.
készülékéhez. Főltötte tényleg nagy betűkkel:
léket vett észre, a mely nagyon hasonlított a telefon- ragadta meg a figyelmet. Az egyik falon egy kis készü- maradt. A mint azok is beléptek a szobába, újabb dolog első szobába és behívta a feleséget és a kűnn maradt Uzbégny nem győzött eléggé csodálkozni. Visszament az szobába nyiták, a hol kényelmes szalmazsákok voltak. lek, minden oldalról ajtó, a melyek egy-egy kisebb

át nem vizsgálta. Nagyon égette őt a vágy, megismerni azt a titokzatos földrészt. Megkérde tehát a tanártól mennyit fog igénybe venni a hajónak a Cartierával való bevonása. Azt a feleletet nyerte, hogy 7—8 napig biztosan megtart. Ennyi idő, az ő nézete szerint elegendő volt arra, hogy ama földrészt vagy szigetet bejárhassa. Megmondá tehát embereinek, hogy ha esetleg hat nap múlva nem jönne vissza, akkor menjenek ők is be a szigetre és keressék őt föl. A legénység ezt megígérte. Ő pedig őt embert előre küldött, hogy szedjenek addig is elegendő gyümölcsöt az utra és raktározzák azt be a hajón.

Ő maga mellé is választott egy embert, a ki kísérje és már elindult volna, ha a felesége is nem rimánkodik neki, hogy őt is vigye magával. Uzbégny kénytelen volt a felesége kérését teljesíteni, ámbár nem szívesen tette. A gyümölcszedők már előre mentek és így ő is, a feleségével s egy matrózzal utánuk ment.

Két napi járás után elérték az erdőt, a mely nem is volt oly sűrű, mint a minőnek távolról látszott. Másfél óra alatt az erdő tulsó oldalára értek.

A meglepetés kiáltása hangzott el ajkukról.

Alig egy órányira az erdőtől egy pompás épületet láttak. Az ut odáig gyümölcsfák szegélyezte uton haladt. A fák mellett gyönyörű virágok fedték a térséget. Jóval távolabb egy nagy város körvonalait vélték fölismerni, magas gyárszerű kéményekkel. Harmadnap reggel tehát igyekeztek elérni az előttük levő házat.

Igen szép épületet találtak ott, téglából építve, de emberi lény a közelében nem volt észrevehető. Odaérve bekiáltottak, de feleletet nem nyertek így tehát a gróf bement. Ott újabb meglepetés várt reá. Az asztalon víz, bor és gyümölcs, meg kenyér volt; az asztal körül szé-

S tényleg volt is mitől félni. Látni lehetett, mint nyu erejét és félt haragjának kitöréséről.
ség kétségtelen jele. A legénység ismerte a gróf iszo-lett mindent. Látna a legénység arczán a félelem és ijede-temett. Gyorsan áttekinté az egész helyzetet és megér-lete a karjából kedves terhét, egy szökéssel a hajón
A mint a hajó partot ért, a gróf, a ki már előbb és megérdemelt halált.
halászságot volt, szemé elhomályosult . . . várta a biztos
vereték gyöngyözött homlokán. Arca a félelem miatt
előt, midőn a parthoz ért a hajó. Reszketett és halálos
Keményve, mint egy tetenért tolvaj, állott a gépház
hátsószágra.

önmaga ellen fordítsa, ahhoz nem volt sem ereje, sem volt. A keze folyton ott járt a revolveren, de hogy azt hogy azt maga ellen felhasználja, ahhoz nagyon is gyáva keresett ezen tette. A revolver az oldalán csüngött, de vette az eszt, hogy még kifogást vagy melegséget sem Senmi jót sem mert remélni. Az eset annyira el-
hogy ezen beállott esett eshetőségére nem számított.

jobbán fűt neki, hogy tudása annyira cserben hagyta, is mert számítani ezen családja után. Mindezeknél azonban gásra gondolni sem mert. A grófnál pedig kiméletre nem last kifejté. Cartiers most már veszve hit mindent. Kifo- neshgyéhez, mert a leolvadó anyag nem bír már ellenál-
A hajó szédítő sebességgel vonzott vissza a mag-
Ere ő nem számított.

a hőség következtében, a Cartiera leolvadt.
és szinte eliszonyodva látta, hogy a gépek, valószínűleg erőlködés dacára is visszatért ment. Cartiers a géphez futott telemt és a tengeerbe hajították. A hajó azonban minden számos eme velt vakmerőségén, felkapták annak véres elmondá a történet és okát, azok pedig felbőszülve a kor-

duzzadnak ki az erek a gróf arczán s mint önté el ar- czát a harag pirja. Szeme vadul forgott és Cartierst ke- reste tekintetével, a kit az egészen fokolomposnak tar- tott. Szerencsétlenségére Cartiers éppen a földéltre ván- szorgott föl, a hol a legénység is össze volt gyűlve. A mint a gróf Cartierst megpillantá, a düh iszonyú kiáltása tört ki ajakán, a melytől az összes legénység megrémült, egy szökéssel oda ugrott Cartiershez s mielőtt az észrevehette volna magát, Uzbégny már fölkapta mint egy lapdát a levegőbe és megcsóválta a feje fölött . . .

Ekkor hirtelen egy kéz ölelte át Uzbégnyt. A már azóta magához tért Vilma keze volt, a ki lágyan sugta a fülébe:

— Kálmán! Édes Kálmán! Te képes lennél gyil- kosságra is?

E szavak mentették meg Cartiers életét, a mely már csak egy hajszálon függött és ezek térítették Uzbégnyt is észére.

Leereszté már az ijedségtől ugvis félholtra vált tanárt, a ki egész hosszában végig elterült a földélteten.

Vilma keze még mindég a grófon nyugodott és a gróf a szeretett nőnek ezen érintésétől egészen átválto- zott, megszélidült. Szótlanul állott ott a tanár elnyuló teste mellett és arczának izmai még mindig mutatták a haragot, a mely bensejében dul.

Lassankint föltápszkodott Cartiers is, de a mint szemé a gróffal találkozott, újra remegni és reszketni kezdett s nagy félelmében térdre roskadt a gróf előtt és alig hallható hangon kegyelemért esdekelt.

— Nyomorult, alávaló gazember — tört ki Uzbégnyből a fölindulás hangján — hát félted azt a nyo- morult életedet? Gyáva vagy meghalni? Ne félj! mert ámbár sokat és nagyokat vétettél ellenem, én egy ujjal

Eladó egy óriási forgalommal bíró szikvizgyár Valódi **aranybánya!** Hitelesen kimutatható és bármikor betekinthető **300,000** db. üveg szikviz lesz egy év alatt gyártva, ily **forgalommal** bárki, igen könnyen vagyont szerezhet: **potom áron.**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Ügyes

varrónó, elfogad felső- és gyermek ruha varrást jutányos ár mellett; — kívánatra házhoz is elmegy, esetleg ott dolgozik.

Czime megtudható a kiadóhivatalban.

CSOKOLÁDÉK
TEA-SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTÉK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLÉK

„CHOCOLAT
LOBOSITZ“

100.000 K. intézeti pénz
Gyors lebonyolítás —
Előzetes költség nélkül
Teljes discreció

Katonatisztek, tisztviselők és honoratiók rövid lejáratu váltóra kölcsönt kaphatnak

Annuitásos kölcsön 1-től 5 évre.

Kereskedőknek és iparosoknak váltóleszámitolás és törlesztéses kölcsön 3 évtől 5 évig.

Ház és földbirtokokra 5—50 évre törlesztéses kölcsön.

Ingyatlanok adás-vételére megbízások elfogadtatnak.

Sorsjegyek előnyös részletre kaphatók.

KOHN ADOLF

bankbizományos és ügynökségi üzlet
Komárom, Szt.-András-utca 59.

Levélbeli tudakozódásokra (válasz bélyeg) azonnal felelek.

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben, csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávé készlet minden színben csak 2.20, 2.90, 3.45 frt.			Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitura csak 2.10, 2.90, 3.40, 3.90 forint	Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak 1.25, 1.72, 1.90, 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak 9.45	30 rőfös vég rumburgi vászon, csak 10.40 frt.	30 rőfös vég jó minőségű chiffon f. 4.65.	30 rőfös vég R. Chiffon csak 5.40	30 rőfös vég, R.R. Chiffon csak 6.85
30 rőfös vég csikós Kanavász csak f. 3.25.	30 rőfös vég csikós és koczkás I-ma kanavász csak frt. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász, csak 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak 6.40.	30 rőfös vég fehér csikós csinvat ághuzatra csak 6.35	30 rőfös vég, virágos fehér csinvat ághuzatra csak 7.40.
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizi himzéssel csak 1.10, 1.42, 1.74 forint	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98. 1.25 1.56 frt.	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr, 1.18, 1.45	Remek Chiffon alsószoknyák himzéssel csak 1.35, 1.75, 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak 1.65, 2.15, 3.22.
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr	Varrás nélkül remek vászon lepedő 2 mtr. hosszú, 1 1/2 mtr széles csak 1 f 50 kr	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, I. emelet.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak 3.55 frt.

Tanoncz a Pannonia papirkereskedésben felvétetik.

lönböző egyesületek elnökei üdvözölték. A város a jubiléum 400 korona személyi pótlék megszavazásával, az előjárás pedig díszes albummal lepte meg. Délben közebéd volt, melyen a város polgársága nagy számban vett részt. A lakomán az ünnepeltet Ghyczy alispán s még számosan köszöntötték fel.

— **Mozgalom az udvardi választó kerületben.** Vármegyénkben már megkezdődött a képviselő választási mozgalom. Az udvardi választó kerület ellenzéki polgárai erősen szervezkednek Feszty Béla jelenlegi képviselő ellen, a ki a kerületben a jelek szerint elvesztette népszerűségét. Az ellenzék jelöltje Zichy Miklós gróf szentpéteri nagybirtokos, a ki a függetlenségi és 48-as párt programjával el is fogadta a jelöltséget. Megválasztása biztosra is vehető.

— **Kitüntetés.** A király Kern Ferencz komáromi helyőrségi törzsfoglárnak sok évi különösen kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdem keresztet adományozta.

— **Az első vallásos estély.** Vasárnap este a ref. egyház buzgó híveinek nagy részvételével tartotta meg a ref. ifjúsági egyesület ez idei első vallásos estélyét. Ez esték, a melyek a hitűségnek és vallás erkölcsi életnek ápolását oly szépen munkálják mind vonzókákká válnak. A kollégium nagy terme már jóval 6 óra előtt zsúfolásig megtelt. Az estét az egyházi első énekkar közreműködése mellett közének nyitotta meg. Ezután Soós Károly püspöki titkár tartotta meg a lelkek mélyére ható hitbölcsélettel biblia magyarázatát, melyben Ábrahám második feleségének Hágárnak szenvedéseit, gyermeke iránt való csodálatos szeretetét s az Istenben való hitét keltette életre, az ő kor e történeti jelentőségű pillanatait fényvel, melegséggel és hittel övezte körül s állította halgatóinak lelki szeméi elé. A gyönyörű nagy ünnepi szónoklat értékével bíró magyarázatot a közönség feszült figyelemmel hallgatta meg. Rozs Lajos szavalata követte ezt. Arany János „Tetemre hívás” című költeményét adta elő jó igyekezettel. Közben zene volt s utána Sulacsik karnagy vezetése alatt az énekkar adta elő teljes precizitással Huber Károly „Nemzeti dal”-át. Ifj. Sulacsik Lajos a ref. ifjúsági egyesületek szervezetéről és működéséről tartott érdekes felolvasást. Végül Kollár Lajos hévvel szavallta el Kis József „Simon Judit” című költeményét. Az estét közének zárta be.

— **Mezey marad.** Agyóri színügyi bizottság a győri színházat pályázat mellőzésével egyhangulag Mezey Béla jelenlegi igazgatónak adta ki újabb három évre.

— **Pályázat.** A komáromi pénzügyigazgatóság kerületében levő adóhivatalnál egy adó tisztii állás 2 hét alatt betöltendő.

— **Kisbirtokosok földhitelintézete Komárom megyébe.** A kisbirtokosok földhitelintézete Komárom megye területére vezérképviselőségét a megyei gazd. egyesület szövetkezeti központjára ruházta, mely az intézet érdekében megyszerte nagy mozgalmat indít.

— **Megsemmisítet bizottságitag választások.** Komárom vármegye igazoló választmánya Antal Gábor elnöklete alatt kedden tartott ülésében foglalkozott a bizottságitag választásokról betérjlesztett jegyzőkönyvekkel és a választások ellen beadott felebvezésekkel. A héreghi és oroslányi választó kerületekben megtartott választásokat megsemmisítette, a gütal választásokra pedig vizsgálatot rendelt el. A többi választásokat igazolta.

— **Tanító kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szentmiklósy Adorján okleveles tanítót az izsapi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Új gyártelep a vármegyében.** Szaporodnak a gyártelepek vármegyénkben, a mi közgazdasági viszonyaik fellendülését jelenti; egyben üdvös hatással van a környék lakosságának megélhetésére, s állandó foglalkozást nyújtanak. A Vacuum Oil Company almaszfűtői részvénytársaság az Almás-Fűtő állomás közelében 25 épületből álló gyártelepet épített. A részvénytársaság az építéssel Le-

narduszi János budapesti vállalkozót bízta meg. Azt hisszük, hogy a részvénytársaság, ha már nem itteni vállalkozókkal lépett is egyezsége, minden esetre tekintettel fog lenni a helyi iparra is. Ez irányban különben minden nagyobb szabású építkezést figyelemmel fogunk kísérni.

— **Sajtóvadás.** A győri törvényszék, mint sajtóbírócság csütörtökön ítélkezett Bártfay Géza, a „Szabadság” szerkesztője felett, a Kovács József parkányi, ezidőszerin helybeli ügyvéd sajtóvádja ügyében és Bártfay Géza 3 heti szabadságvesztésre ítélte s elmarasztalta ezenfelül az összes költségekben. Ugyanekkor volt dr. Thuránszky Lajosnak Bártfay Géza elleni ügyében a tárgyalás, mely Bártfay felmentésével végződött.

— **Kocsi után vonszolt ember.** A Baross-utcában borzalmas látványnak volt tanuja a járó-kelő közönség a múlt hétnek egyik napján. Spitzer Adolf gépkereskedő kocsijával egy szemben sebesen hajtó bérkocsi hevesen összeütközött, amint a hidról gyorsrafordulásban lefelé jött, az összeütközéstől a ló megbokrosodott és a kocsit elragadta, a kocsinülő Krammer ügynök pedig oly szerencsétlenül bukott le, hogy lába a főrúthoz benakadt s a vágató kocsi a kövezeten a Baross-utcán végig vonszolta. A vágató lovakat Garzsik Lajos fogta el és fékezte meg, így megakadályozta a bekövetkező nagyobb szerencsétlenséget.

— **Jókai hagyatéka.** Mint értesülünk, Hegedüs Sándorné, Jókai Jolán a Jókai Mór hagyatékának főlvételénél csak azért képviseltette magát, mert arra meghívott, de jogi képviselője meg volt bizva annak kijelentésére, hogy a rá eső részt a „Nagy Péntek” református társulatra ruhazza át.

— **Aljegyző választás.** Mocska községben a megüredesedett aljegyzői állás betöltésére nézve a választás e hó 13-án fog megtartatni. A pályázati kérvények benyújtásának határideje e hó 10-ig tart. Az állásra máris több pályázó jelentkezett.

— **Az újvárosi hidfeljáró.** A bámulatos haladás mellett utaink és utcáink még mindig a leggyaralóbb állapotban vannak. Annak a botrányos állapotnak pedig alig van párja, a milyen a vasuti raktárhoz vezető újvárosi hidfeljárón uralkodik, ez minden jobb érzésbe bele ütökzik és felháborítja az emberek lelkét. A meredek feljárón gyengébb időben az áru szállító terhes kocsik lesüppednek és a lovak nem képesek felhuzni. A szállítás a legbotrányosabb állapotban megy végbe. Ha pedig két kocsi szemben találkozik, az uton felhalmozott kórákások miatt lehetetlen a kitérés. Akár az államé, akár a városé az a feljáró, azt helyre kell hozni és nem szabad tűrni az ilyen állapotokat bárki legyen a gazdája. Felkérjük a város hatóságát vessen végett a gyalázatos barbarizmusnak, egyuttal rendőrségünk figyelmét is felhívjuk erre.

— **Az okiratok postai értéke.** A belügyminiszter utasította a hatóságokat, hogy a postán küldendő iratcsomagokra értéket csak akkor irjanak, ha az okiratok tényleg értéket képviselnek és azok elveszése folytán a hatóság tényleg kárt szenved. Mert a posta csak ezt a tényleges kárt fizeti meg.

— **Ember a szecs-kavagóban.** A gép körül való vigyázatlanságnak esett áldozatául szerdán Lapszki Sándor béres. Az Ó-Gyalla községhez tartozó Zöldállás pusztán több béres társával szecs-kávót vágott a két ökrrel hajtott szecs-kavagón. Munka közben azután a szecs-kavágó balkezét elkapta s majdnem könyökig ledarabolta. A súlyosan sérült szerencsétlen embert az „Ember szeretet kórházba” hozták be és vették ápolás alá.

— **A hírlapirodalom köréből.** Az „Egyetértés” című napilap főszerkesztője dr. Pap Zoltán orsz. képviselő lett, főmunkatársa pedig továbbra is Eötvös Károly marad. A lap felelős szerkesztője Purjesz Lajos lett.

— **Szőlőmunkás-tanfolyam.** Szőlőmunkásoknak a szőlőművelésben és pincekezelésben való gyakorlati kiképzése érdekében Zsámbékon szőlőmunkás-tanfolyam van. A tanfolyam

bevégzésével a tanuló munkások szorgalmuknak és képességüknek megfelelő bizonyítványt kapnak s a kereslethez képest a szőlőbirtokosoknak vincellérékkel és előmunkásokul ajánlatni fognak. A kérvények a földművelésügyi miniszteriumhoz címezve a budapesti m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőhöz Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 61. szám, december hó 31-ig nyújtandók be.

— **Az ökrök ára.** A régi vásári tolvaj fogások még mindig beválnak. Az egyszerű vidéki embert csuful becsapják a gazemberek. Az elejtett pénzes tárcza meg teszi a hatását. Ilyen tolvajfogással fosztotta ki két gazember hétfőn az országos vásár alkalmával Horn István dadi lakost és elvitte tőle az eladott két ökrök árát. A két ismeretlen rabló kileste Horn-t a mikor két ökrét aladta és a 600 koronát zsebre tette. Az egyik ismeretséget kötött vele azután megkínálta a csutorából is, szépen a Pihegő utca felé csalogatta, a hol a másik gazember eléjük került és egy vaskos tárczát ejtett el, czimborája felkapta és Horn-t a két temető közé hívta, hogy megosztja vele a pénzt, itt azonban előkerült a másik, rögtön Horn-t kezdte kikutatni és kivette tárczáját, de bele pillantva azzal adta vissza, hogy ez nem az ő pénze, mert az megvan jelölve, de ez alatt a 600 koronát, mint valami bűvész kilopta és társának rontott, a kinél megtalálta a tárczáját, ekkor lát-szolagosan ütlegetni, botozni kezdte, mire az meg futamodott, a czinkostárs pedig utánna és csakhamar eltűntek a láthatárról. Horn pedig vissza ballagott a városba, hogy még bevásárlásokat eszközöljön s egyik takarékpénztárba fizessen; utközben meg akarta nézni a pénzt s nagy ijedelemmel vette észre, hogy az ökrök ára eltűnt a tárczájából. A rendőrségnél jelentést tett, s az a nyomozást meg is indította, a furfangos gazemberek azonban még nem kerültek kézre.

— **Utolsó vásár.** Az idei komáromi utolsó vásár látogatott volt, de a rossz viszonyok igen meglátszóan a vásáron. Az állatfelhajtás szokatlanul nagy volt. Új járulatlevél 58 adattal ki s 579 adás vétel köttetett.

— **A 48/49-es agy hónapvéteket segélyező egyesület** e hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor tartja szervezkedő értekezletét Budapesten a Banovszky-féle étterem külön helyiségében (József-utca és Röck Sziárd-utca sarok), melyre az érdeklődőket ez uton is meghívja az előkészítő végrehajtó bizottság.

— **A Fővárosi Kereskedők Egyesülete** választmányi ülésén elhatározták, hogy megkérlik a kereskedelemügyi minisztert, állapítson meg 50—150 g. sulyu mintaküldeményre közbenső, 5 filléres díjat; továbbá hogy szigorú rendszabályt hozzon bizonyos párisi kereskedőknek szelvényekkel üzőtt becsapásai ellen.

— **A tengerhajós társaságok békeje.** A tengerhajós társaságok között a magyar kivándorlók szállítása miatt hosszú időn át dúló heves háború beszűntetése végett többször tárgyaltak az érdekelt hajóstársaságok egymás között, míg végre a legutóbbi ülésükön abban állapodtak meg, hogy a magyar kivándorlók azon részét, melyet nem tudnak Fiumén keresztül a fiume—newyorki vonalon szállítani, az Északi-tenger kikötőin keresztül fogják a hamburg—amerikai és az Északnémet Lloyd-társaság hajói az Oceánon átvinni. A hajóstársaságoknak ezt a megállapodását a magyar kormány elfogadta és ezzel ez a kérdés, mely oly sokáig foglalkoztatta az összes atlanti hajózási vállalatokat, végleg befejezést nyert. A megegyezés értelmében a német hajóstársaságok teljesen alávetik magukat a magyar kivándorlási törvény intézkedéseinek.

— **A szabadalmi leírások nyilvántartása a vidéken.** Minthogy a vidéken lakó iparosok nincsenek abban a helyzetben, hogy őket érdeklő szabadalmi leírásokat beszerezhessék a m. kir. szabadalmi hivatal elnöke elrendelte, hogy a szabadalmi leírások minden kir. iparfelügyelőségnek megküldendők, a hol azután az érdeklődők ingyenes betekintést és felvilágosítást nyerhetnek.

— **Bélyegmentes okmánymásolatok.** A belügyminiszter utasította az alispánokat, hogy a kincstári ügyészségek, valamint más hivatalok részére kért okmánymásolatokat bélyegtelenül adják ki. De írják azokra, hogy hivatalos használatra szolgáljanak.

— **Kifogott holttest.** Kedden délután a Dunából egy 30—35 év körüli, teljesen feloszlásnak indult ismeretlen férfi holttestét fogták ki. Kiltének megállapítása iránt a rendőri eljárás megindított.

— **Az első leánykiházasítási egyletnek** mai számunkban levő nyitléri közleményére felhívjuk olvasóink figyelmét azzal, hogy véleményét fűggeszse fel, míg a támadások ellen indított sajtóperben a független bíróság nem hoz ítéletet.

— **Tulbuzgó-hatóságok kioktatása.** A kivándorlók hajójegyeinek elkobzása tárgyában követendő eljárásról, illetőleg ezen eljárásnak enyhítéséről a belügyminiszter legutóbbi rendeletet intézett az összes hatóságokhoz abból az alkalomból, hogy többször merült fel panasz, hogy a hatóságok és közegeik a kivándorlóknál talált és engedélyezett szállító vállalatok hajóira szóló előre vásárolt hajójegyek elkobzásánál helytelenül járnak el s azokat oly esetekben is elkobozzák, midőn azokat hozzátartozóiktól kapták, vagy amidőn a hajójegyek tulajdonosai idegen állampolgárságukat igazoló okmányok birtokában vannak. A belügyminiszter rendeletében meghagyja a hatóságoknak, hogy jövőben az ilyen előre váltott jegyek lefoglalása körül kellő körültekintéssel és tapintattal járjanak el s ezen jegyeket csak akkor kobozzák el, ha valamely nem engedélyezett hajóstársaság, vagy ennek ügynökei által küldettek. Ha ellenben a kivándorlók a náluk levő iratokból, vagy egyéb alkalmas módon kimutatják, hogy ezen jegyeket valamely rokonuk vette számukra, vagy ha a kivándorló az északamerikai egyesült államok vagy bármely más idegen állam polgára, a hajójegyek, bármely vállalkozótól vagy ügynöktől származnak is, tőlük el nem kobozhatók.

— **Borvásárok.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének állandó borvásároló bizottsága Molnár István dr. elnökelete alatt ülést tartott. Elhatározták, hogy a jövő esztendő márczius elején Pozsonyban, április elején pedig Sopronban rendeznek borvásárt.

— **Uj közszékháza Fejérmegyében.** Urhida községben közvetlen a község háza közelében mintegy 10—12 méter mélységben gazdag tartalmú közszékhányára bukkantak. A község, mely fénylő fekete, jóminőségűnek látszik. Batthyányi Lajos gróf polgári nagybirtokos tudomást szerezve a dolgról, máris lépéseket tett egy részvénytársaság alakítására, mely a bánya kiaknázását fogja keresztül vinni.

— **Az új állami anyakönyv.** Január elsején az állami anyakönyvi reformról alkotott 1904 évi XXXV. törvénycikket életbe léptetik. Ertesítésünk szerint a végrehajtási utasítás elkészült a belügyi és az igazságügyi minisztériumokban és erre vonatkozólag szűkebb értekezlet lesz a napokban a két minisztérium szakértőinek bevonásával. Az új anyakönyvek többé nem jegyzőkönyv alakjában lesznek vezetve, hanem a bejegyzések mind a három (születési, halálozási, házasságkötési) anyakönyvbe a régi egyházi anyakönyvek mintájára rovatosan, folyó számok alatt történnek. Az új anyakönyvek és nyomtatványok készülékekben vannak és újévre minden anyakönyvi hivatal meg fogja kapni. Az utasítás körülbelül 210 szakaszra terjed és részletesen intézkedik minden újításra nézve.

— **Eladó szőlő vesszők.** A m. kir. földmívelésügyi minisztérium hirdetést közöl az állami intézeteknél eladó szőlővesszők készleteiről, melyek a f. év őszén, valamint az 1905 év tavaszán eladatnak. Ezen hirdetésben egyelőre csak a gazdasági szakiskolák és állami falkolák készletei foglaltatnak, a vincellériskolák és állami szőlőtelepek nagy szőlővessző- és ojtványkészletéről külön kimutatást tesznek közzé. A mostani hirdetés szerint eladó: a) Amerikai alany és direkttermő szőlővessző:

Riparia portalis	sima	203.600,	gyökeres	10.950	drb
Vitis solonis	"	77.980	"	8.762	"
Rupestris monticola	"	52.950	"	6.982	"
Aramon rupestris	"	25.500	"	3.652	"
Garmay Coudere	"	2.500	"	456	"
Taylor Narbonne	"	1.500	"	—	"
Jacquez	"	2.700	"	300	"
Othello	"	9.400	"	230	"

b) Európai szőlőfajták: különböző fajokból összesen 154.660 darab sima és 28.174 drb gyökeres vessző. A megrendelések a beérkezés sorrendje szerint vétetnek figyelembe. A megrendelőt terheli a csomagolási és szállítási költség is. Ugy a vesszők árát, valamint a többi költséget is a szállítás utánvételezése mellett szedik be. A pénzért való megrendelések csakis folyó évi december hó 15-ig tehetők meg, mert ezen határidő után nem vétetnek figyelembe. A határidőn túl megrendelések már csak az orsz. gyümölcsészeti és fatenyészési miniszteri biztos fogadhat el. Lelkészek, tanítók, jegyzők külön a miniszterhez intézendő és egykoronás bélyeggel ellátott kérvényükre fél, sőt esetleg még kedvezményesebb árban kaphatják a vesszőket.

— **Furcsa tévedés.** Egy new-yorki rendőr a minap késő éjjel különös zajt hallott egy földszintes lakásból. Egy ideig kíváncsian hallgatódzott s aztán arra a meggyőződésre jutott, hogy a hol erősödő, hol halkuló morgás csak egy pokerjátzsma részvevőtől eredhet. A zaj nagyságából azt következtette, hogy sokan lehetnek a játékosok. Eppen ezért segítségül hívott több detektivet, a kik némi hallgatódzás után egyetértettek vele abban, hogy rendkívül látogatott játékbarlangot fedeztek föl. A házat körülvevették és benyomultak. A „hazardjátékosokat” letartóztatták és a rendőrségre vitték. Ott aztán kiderült, hogy a játékbarlangnak vélt lakásban derék zsidó polgárok imádkoztak, a kik a lakástulajdonos minap meghalt atyjának lelkiüdvéért elmondották a szokásos héber imákat. Az a zaj, amit a rendőr hallott, az imák mormolása volt. A rendőrbiztos bocsánatot kért a „játékosoktól” és azonnal elbocsátotta őket.

— **Az „Angol divathoz”.** Városunk kereskedelme szép haladásnak indult. A díszes üzletek száma egyvel ismét szaporodott. Az „Angol divathoz” ezimeze a Klapka-téren egy fényesen berendezett legújabb divatu férfi ruha áruház nyílt meg. Az új s modern áruház nyitva áll a közönség megtekintésére és vásárlási szándék nélkül is bárki megnézheti. Az üzlet berendezésével és áruinak díszes összeállításával városunknak egyik meglepetésre méltó érdemes látványossága.

— **Olesó pénzkölcsönök.** A budapesti rendőrség a napokban szétrobbantott egy háromtagú bandát, amely olesó pénzkölcsönök ígérgetésével fosztogatta a közönséget. Ezek között volt a fővárosban az a társaság, amelyet a hatóság kézrekerített. *Láng Samu*, Róbert Sándor és Kohn Károly „alapítók”ból áll ez a triumvirátus, akik szintén nagyhangú körlevelekben csalogatták lépve a pénzéhes közönséget s elzsebeltek tőlük a kiadásaira kisebb-nagyobb összegeket, anélkül, hogy a kölcsönt tényleg közvetítették volna. Ezek a jeles pénzközvetítők egyes helybeli lapokban is még mindig csalogató hirdetésekkel fogják a közönséget. A károsultaknak egész serege jelentkezett, persze — post festa és senkinek sem jutott eszébe, hogy magára vessen, a miért oly végtelenül naiv volt, mikép elhiggye, hogy Budapesten csakugyan lehet olesó pénzkölcsönt kapni. Mert valóban a gondolkodás teljes hiányára és a hiszékenység legmagasabb fokára vall, ha különösen a vidéki közönség komolyan veszi a napilapok hirdető rovatában csak ugy hemzsegtő ajánlkozásokat az olesó pénzkölcsön megszerzésére. Sehoh a világon sajtóbeli hirdetések utján nem kínálják ugy a pénzt, mint Budapesten. Ugyan miért? Talán mert igazán oly sok a pénz, hogy minden áron kölcsön akarják adni. Ellenkezőleg: nagy a szegénység és mivel ebben az állapotban igen sokan vannak, akik pénzhez jutni szeretnének, ezt a körülményt egy sereg szélhámos a maga előnyére igyekszik kihasználni. Nem kell hozzá egyéb, csak egy kihirdetés az olvasottabb napilapokban és garmadával jönnek a kérdezősködések, amelyek aztán az „üzlet” alapját teszik. Így vált iparszerű foglalkozássá minálunk a hitelközvetítés. Nem akarjuk állítani, hogy

minden pénzközvetítő ügynökség irreális vállalat, de annyi bizonyos, hogy az efféle üzletek tulnyomó részének nincsen meg a tisztességes alapja. Akik minden fedezet és kezes nélkül ígérnek személyhitelt, akik az érték háromnegyed részéig vállalkoznak 3¹/₂% törlesztési jelzőkölcsonök megszerzésére, azok nem lehetnek reális üzletek, mert hiszen eleve tudják, hogy ezen ígéretek be nem válthatják. Ami fölött azonban csodálkozni kell az, hogy a közönség — és különösen a vidéki — mily könnyen enged magát becsapni. Nem gondolja-e meg az a vidéki kölcsönkereső, hogy sokkal nehezebb neki kölcsönt adni ott, ahol nem ismerik, mint otthon, ahol rokonok, jóbarátok protekcióját és szivességét veheti igénybe, ha már tisztán személyében adhat csak biztosítékot a kölcsönre?

De akármit van is, nagyon szomorú egy állapot a hitelközvetítőknek ez a garázdálkodása. Hiába szidják a rendőrséget, hogy miért nem tart razzsiát! Ehhez nincsen joga. Ő csak konkrét panaszra léphet fel. Másutt kell a kérdést megfogni. Az ipartörvény küszöbön álló revíziójánál kell provideálni arról, hogy a hitelközvetítés minden esetben iparigazolványtól, czéggbejegyzéstől, sőt kauzció letétől tétessék függővé. Akkor aztán könnyebben lehet majd kiirtani azt a sok gazt, amely ebben az iparágban felburjánzott.

— **Kártékony hernyók és rovarok irtása.** Az 1894. évi XII. törvények kötelezi a földbirtokosokat s gyümölcstermesztőket, hogy minden év november végéig leszedjék a hernyófészkeket, ugyszinte egész télen át szorgalmasan a lepketojásokat, vértetűt, valamint a darázsészkeket. E tárgyban a földmívelésügyi miniszter újabb szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a törvényhatóságok, községi előjáróságok tartoznak az érdekelteket figyelmeztetni arra, hogy aki az irtást elmulasztja — annál a községi előjáróság végezti el azt az illető költségén, a mulasztásért pedig pénzbüntetéssel sújtják. Utal a miniszter rendeletében arra is, hogy a jövő év tavaszán kártékony hernyók (különösen a sárgafarkú pillangó) nagy mennyiségben fognak mutatkozni, ez okból kötelesebbé teszi az előjáróságoknak, hogy a rendeletet két ízben tegye a legszélesebb körben közhírré. A hernyó és kártékony rovarok irtására vonatkozó tudnivalókat az érdeklődőkkel a magyar királyi rovarozási állomás közli. Az irtást a földmívelésügyi miniszter saját szalközveivel is ellenőrizteti.

— **Protestáns családi naptár.** Apostoli munkát végeznek azok, a kik a protestáns családok számára a „Protestáns családi naptár”-t megindították. A naptár az a könyv, a melyik minden család asztalán egész éven át helyet foglal. Az egyszerű nép, a mely folytonos munkával van elfoglalva, sok helyütt egész szellemi világát a naptárból tölti be. Nagy jelentőségű munkának kell tehát tekintenünk a protestáns naptárt. Az ezer és ezer féle naptár közül ez még mindig hiányzott, noha a népies, vallásos irodalom ez uton juthat el legszebb sikerrel a családok körébe. A „Protestáns családi naptár” 230 oldalnyi vastok kötet, nemcsak hézagpótló, de a népies irodalomnak becses műve, a mely vallásos irányú s oktató tartalmával fogva elismerést érdemel. Fülöp Zsigmond, kinek neve a szépirodalomban is ismert és Soós Károly püspöki titkár szerkesztették a naptárt, a melynek irodalmi részét Antai Gábor ev. ref. püspök nyitja meg az olvasóhoz intézett üdvözlével. Az év nevezetes eseményeit öleli fel ezután, szépirodalmi, vallásos elbeszélések, ismeretterjesztő közlemények s a két prot. egyház névtára töltik be. A naptár Freisinger Mór kiadásában Komáromban jelent meg, eléggé izléses kiállításban. Olesósága lehetővé teszi, hogy minden család asztalára eljusson. Ára 60 fillér. Kapható az összes helybeli könyvkereskedésekben.

Osztályorsjegyek kaphatók Kohn Adolf bankbizományi üzletében. Komárom, Szt. András-utca 59.

Anyakönyvi hírek.

1904. november 27-től — december 3-ig.

— Születések: —

Ackerman Erzsébet, Csalava Margit, Mikus Lajos, Rácz Lajos, Kármán Brigitta, Elekcs Ferencz, Fehér Mária, Sárközy Rézi, Weitzner Endre.

Házasságok:

Májér János és Stern Julia, Lengyel Lajos és Meszlény Zsuzsána.

Halálozások:

Csukás István 2 év tüdőgyulladás, Frischmann Józsefné 40 év vészegénység, Zánbólt Margit 2 év cukros vizelet, Sárkány János 2 év vörheny, Herczeg János 43 év gümőkór, Monsbarth Andrásné 65 év méhvezés, Dományi József 10 napos hörghurut.

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

Nyílt-tér.**Tájékoztató.**

Az **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.** és annak igazgatósága rövid idő óta céltablájával szolgál a leggyülölködőbb és boszuvágyó támadásoknak, melyek mindannyian hazugságoktól, ferditésektől és torzításoktól csak úgy hemzsegnének.

Méltóságon alulnak tartjuk, hogy ezen támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztatásul, hogy az **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. kebelében semmi olyan nem történt, ami nyugtalanságra okot szolgálhatna** és hogy ezen üzemek tisztán egy rendezett hajszára vezető-dők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról különben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség ily minősíthetetlen támadásokról a helyes ítélet magának megalkotni tudja.

A sajtóper, az egyedüli védelmi eszközt, mely ily esetekben rendelkezésre áll, mind ezen támadások ellen, már is folyamatba tettük.

Budapest, 1904. nov. 30.

Az **Első Leánykiházasítási Egylet Igazgatósága.**

Apró hirdetések.

Winter és Nagy
hirdetési irodájukat mai napon
✿ Magyar-utca, 8. sz. alá
I. emeletre helyezték át.

Azonnali, esetleg május 1-én
átvételre keresek
egy nagyobb **vendéglőt.**
jó forgalmu
Cimem megtudható a kiadóban,

Ezt olvasd!

Mindjárt megtakarítasz néhány forintot!
Egy óriási nagy árverésen megvettem 1000 vég erős munkásvásznat és 1000 vég erősszálú kanavászt. Így képes vagyok egy egész véget 4 forintért adni. — Cimem: G. malomtulajdonos Királyhalom, kint a tanyán.

UNALMAS TÉLI ESTÉK

GYILKOSA,

a legmodernebb s a legolvasottabb
íróktól most összeállított 2 új
könyvsorozat:

Andrejev: A PÁRIÁK.
Csehov: ISTEN KERTJE.
Dotojevski: EGY KÉNYES TÖRTÉNET.
Gorkij: AZ ORLOV HÁZASPÁR.
Kovalevszki: A NIHILISTA NŐ.
Samarov: A CZIGÁNY.
Wilde: A BOLDOG HERCZEG.
Willy: CLAUDINE HÁZASSÁGA.
Hermann Heyermans: ZSIDÓ FURFANG.
Rudyard Kipling: A FEKETE JÁCK.
Maxim Gorkij: A PÉNZ.
Leonid Andrejev: KÖD.
Octave Mirbeau: BÜN.
Maxim Gorkij: MALVA.
Semjon Juskevics: GHETTO.
Rudyard Kipling: A BIRMAI LEÁNYZÓ.
Catulle Mendès: A KOLOSTOR MESEI.
Paul Bourget: VELENCEI ÉJSZAKÁK.

ÁRA KÖTETENKÉNT 25 KR.

**Kapható kizárólag csak a
Pannoniában**

BAROSS-UTCZA 74. SZÁM.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

**"RÉPÁTI" a legjelesebb égvényes
gyógy-savanyúvíz**

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrandú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbél-bajokban, gyuladással, hólyag, köszvényesbántalmak ellenst.

Főiri kedvenc ital határozottan a legkedvesebb pezsgőhorviz!

Mint a belsőszervezet betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyítószer, úgy is, mint páratlan élvezeti italt a "RÉPÁTI ÁSVÁNYVIZET" minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A RÉPÁTI savanyúvíz minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

Kapható: GULYÁS ZSIGMOND, fűszerkereskedőnél. Komáromban.

**AZ "ANGOL
DIVATHOZ"**

Komárom és vidéke
legnagyobb férfi- és
gyermekruha áruház

**Mindennemü kész férfi és gyermek
ruhák, nagy választékban a leg-
finomabb kivitelben; — ugyszintén
mérték szerinti megrendelések a
legújabb divat szerint készítettnek.**

KLAPKA-TÉR.

KLAPKA-TÉR.

Hentes-árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kiterjedt üzleti összeköttetésem és nagyobb mérvű szállításaim folytán

Ferencz József-rakparton (Duna-sor) levő hentes-üzletemben naponkint

mindennemü hentes-áru

friss állapotban, **háj, zsir, szalonna** és **hus**, saját besózásu nagymennyiségű **füstölt karmanádli, füstölt husok**, mindennap friss **kolbász**, továbbá **debreceni kolbász** a legolcsóbb áron izléses kiszolgálás mellett kapható.

Savanyu-káposztát állandóan tartok.

Füstölésre husnemüeket elfogadok. Egy drb sertés husának füstölése 2 korona.

Midőn dusan ellátott üzletemet a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlom, bevásárlásainak eszközlését kérem

Prantner Lipót,
hentes és vad-kereskedő.

